

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΕΥΜΑΤΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
HELLENIC SOCIETY FOR RHEUMATOLOGY**

Σε συνεργασία με τον Ιατρικό Σύλλογο Κεφαλονιάς

Εκδήλωση ενημέρωσης κοινού

«Οι ρευματοπάθειες στον 21^ο αιώνα»

Κυριακή 3 Νοεμβρίου 2013

Δημοτικό Θέατρο Αργοστολίου «Ο ΚΕΦΑΛΟΣ»

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

«Οι επιπτώσεις των ρευματικών παθήσεων
στην ποιότητα ζωής των ασθενών
και στο κοινωνικό σύνολο»

Παναγιώτης Τρόντζας

**Ρευματολόγος, Διευθυντής ΕΣΥ
Ευαγγελισμός-Πολυκλινική, Αθήνα**

**Αντιπρόεδρος (επόμενος Πρόεδρος)
Ελληνικής Ρευματολογικής Εταιρείας**

Συνταγογράφηση
Βυζαντινού γιατρού
σε ασθενή με αρθρίτιδα

14^{ος} αιώνας
National Library of Paris

Η φλεγμονή

Είναι φυσιολογική

Προστατευτικός μηχανισμός
αποκατάστασης της βλάβης
από μηχανικών ερεθισμάτων

Ο ΠΌΝΟΣ

Πρόκειται για έμφυτη
«φυσική αποστροφή»
του οργανισμού στη βλάβη
και σε πιθανή
ιστική βλάβη

Αποτέλεσμα της φλεγμονής

Η κλινική εικόνα ανεξάρτητα από το αίτιο που την προκάλεσε:

- πόνος
- θερμότητα
- ερυθρότητα
- οίδημα

ΜΥΟΣΚΕΛΕΤΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ

Οστεοαρθρίτιδα

Κακώσεις

Εξωαρθρικά

Φλεγμονώδη

Λοιμώδη-
Μεταλοιμώδη

Ρευματικά
συμπτώματα
οφειλόμενα
σε άλλα
νοσήματα

Μεταβολικές
παθήσεις
των οστών-
Οστεοπόρωση

ΧΡΟΝΙΑ ΦΛΕΓΜΟΝΩΔΗ ΡΕΥΜΑΤΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ

**Ουρική
αρθρίτιδα**

**Διάχυτα
νοσήματα του
συνδετικού ιστού
(ΣΕΛ, Σκληρόδερμα κ.λ.π.)**

**Οροαρνητικές
Σπονδυλαρθρίτιδες
(Αγκυλοποιητική
Σπονδυλαρθρίτιδα,
Ψωριασική αρθρίτιδα)**

**Ρευματοειδής
αρθρίτιδα**

Η ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΡΕΥΜΑΤΟΕΙΔΟΥΣ ΑΡΘΙΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

0,67% Δηλαδή περίπου **73.000 ασθενείς**

Andrianakos, et al. *Rheumatology [Oxford]* 2006;45:1549-54.

Η ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΣΠΟΝΔΥΛΑΡΘΡΙΤΙΔΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

(Αξονική Σπονδυλαρθρίτιδα και Ψωριασική Αρθρίτιδα)

0,49% Δηλαδή περίπου **54.000 ασθενείς**

Trontzas, et al. *Clin Rheumatol* 2005;24:583-9.

Σύνολο 127.000 ασθενείς

Τα ρευματικά νοσήματα ως αίτιο νοσηρότητας

Ελλάδα: ESORDIG study

Τα ρευματικά νοσήματα μεταξύ όλων των νοσημάτων αποτελούν:

- την πρώτη κατά σειρά αιτία:
 - χρόνιου προβλήματος υγείας (38,7%)
 - μακροχρόνιας ανικανότητας (47,2%)
 - βραχυχρόνιας ανικανότητας (26,2%)
 - ιατρικών επισκέψεων (20,5%)
- τη δεύτερη κατά σειρά αιτία:
 - φαρμάκων με συνταγή (29,6%)
 - φαρμάκων χωρίς συνταγή (18,4%)

Μακροχρόνια επίπτωση

Μεταξύ των πασχόντων από **ρευματικό** νόσημα

Περισσότεροι από τους μισούς παρουσίαζαν:

- Χρόνιο πρόβλημα υγείας (52,7%)

Ο ένας στους έξι παρουσίαζε:

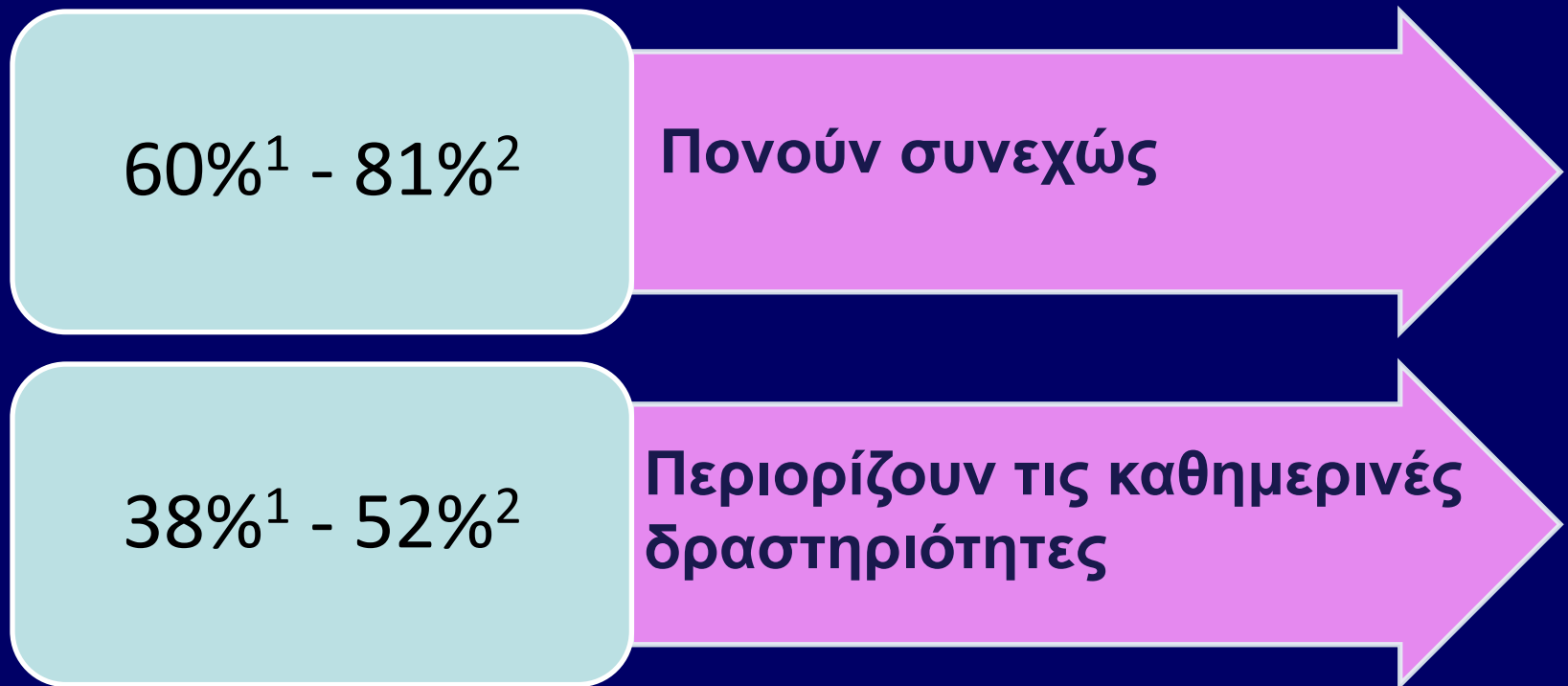
- Μακροχρόνια σωματική ανικανότητα (16,1%)

Οι ρευματικές παθήσεις δυσκολεύουν την καθημερινή ζωή των ασθενών

- ✓ χρόνιος βασανιστικός πόνος
- ✓ χρόνια κόπωση (σωματική, πνευματική)
- ✓ μειωμένη φυσική λειτουργικότητα
- ✓ αίσθημα κακής φυσικής και συναισθηματικής κατάστασης
- ✓ μειωμένη παραγωγικότητα
- ✓ δυσκολίες στη συμμετοχή σε οικογενειακές, κοινωνικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες
- ✓ νοσηλείες, φάρμακα, μειωμένο προσδόκιμο επιβίωσης

Πόνος και ποιότητα ζωής σε θεραπευόμενους ασθενείς με αρθρίτιδα

1. Woolf AD et al. *Ann Rheum Dis* 2004;63:342–347

2. TNS/Arthritis Care Survey 2003, p693 Q16.

ΣΤΟΧΟΣ

ΕΓΚΑΙΡΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ

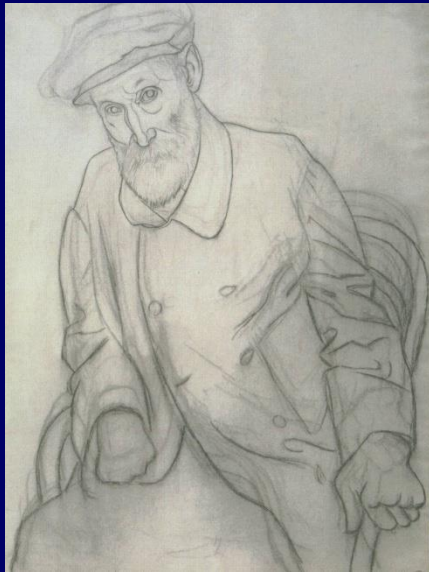
ΠΡΩΙΜΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ
(ανοσοπαρέμβαση)

ΥΦΕΣΗ ΤΗΣ ΝΟΣΟΥ

Η θεραπευτική των ρευματικών νοσημάτων στον 20^ο αιώνα

Picasso: Renoir

- 1898 ασπιρίνη
- 1948 κορτιζόνη
- 1956 παρακεταμόλη
- 1960 φαινυλοβουταζόνη

Τροποποιητικά φάρμακα της νόσου (DMARDs)

Methotrexate, Cyclosporin, Leflunomide

Hydroxychlorokine, Sulphasalazine

Αποτέλεσμα

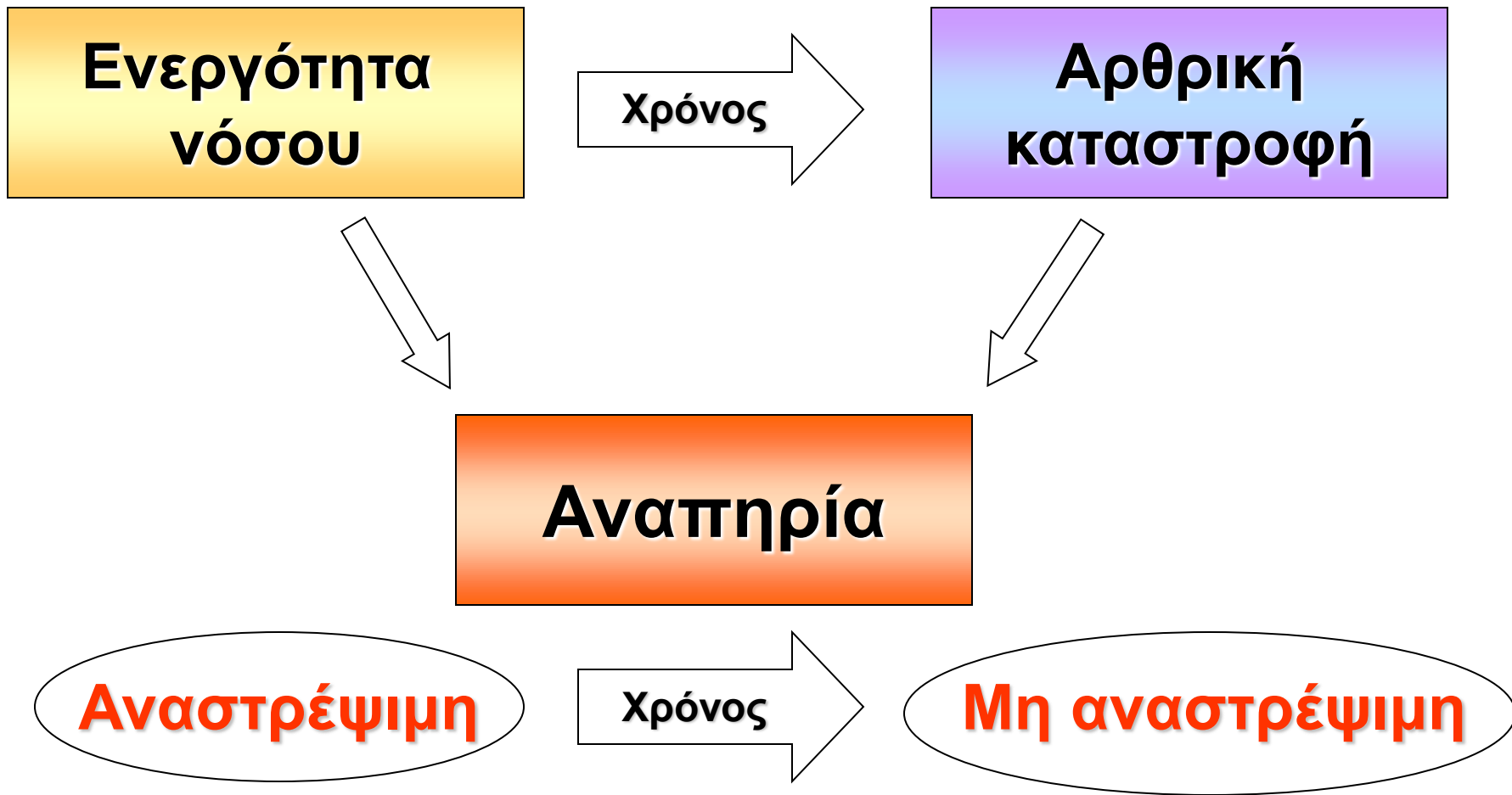
- 50% των ασθενών με ΡΑ παρουσίαζαν αναπηρία μετά 10 έτη

Fries et al. *Arthritis Rheum* 1996;39:616-22.

- Η θνητότητα ήταν αυξημένη (RR: 1,27)
ιδιαίτερα τα πρώτα 7 έτη

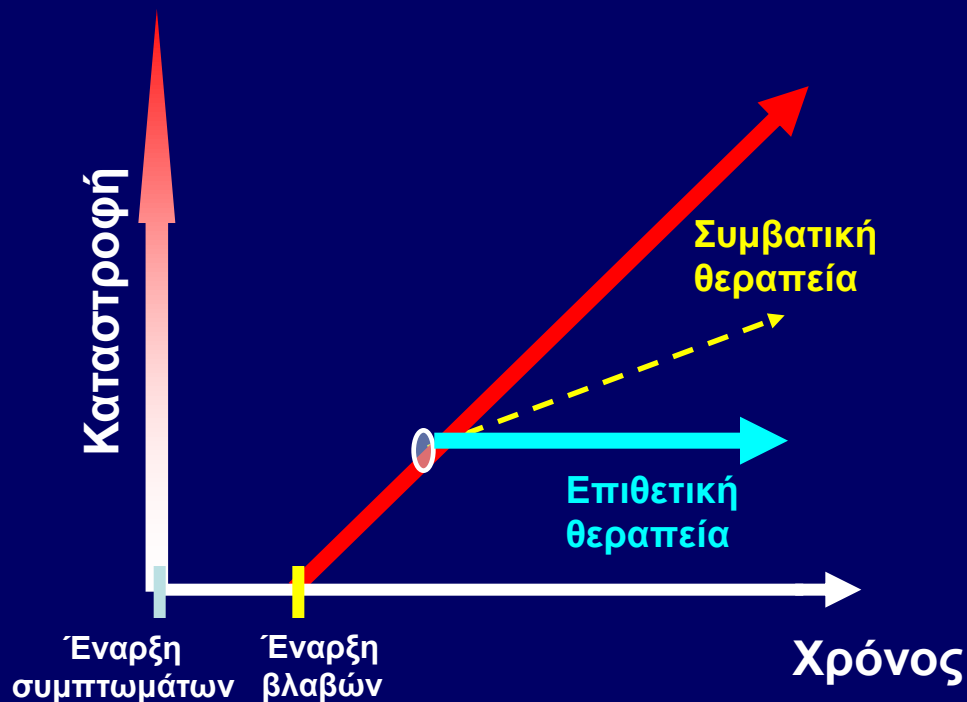
Young et al. *Rheumatology (Oxford)* 2007;46:350-7.

Η ΤΡΙΑΔΑ ΤΗΣ ΡΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΝΟΣΟΥ

Η θεραπευτική των ρευματικών νοσημάτων στον 21^ο αιώνα

- Πρώιμη θεραπεία
- Στόχος η ύφεση και η πρόληψη των αρθρικών καταστροφών

ΒΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ

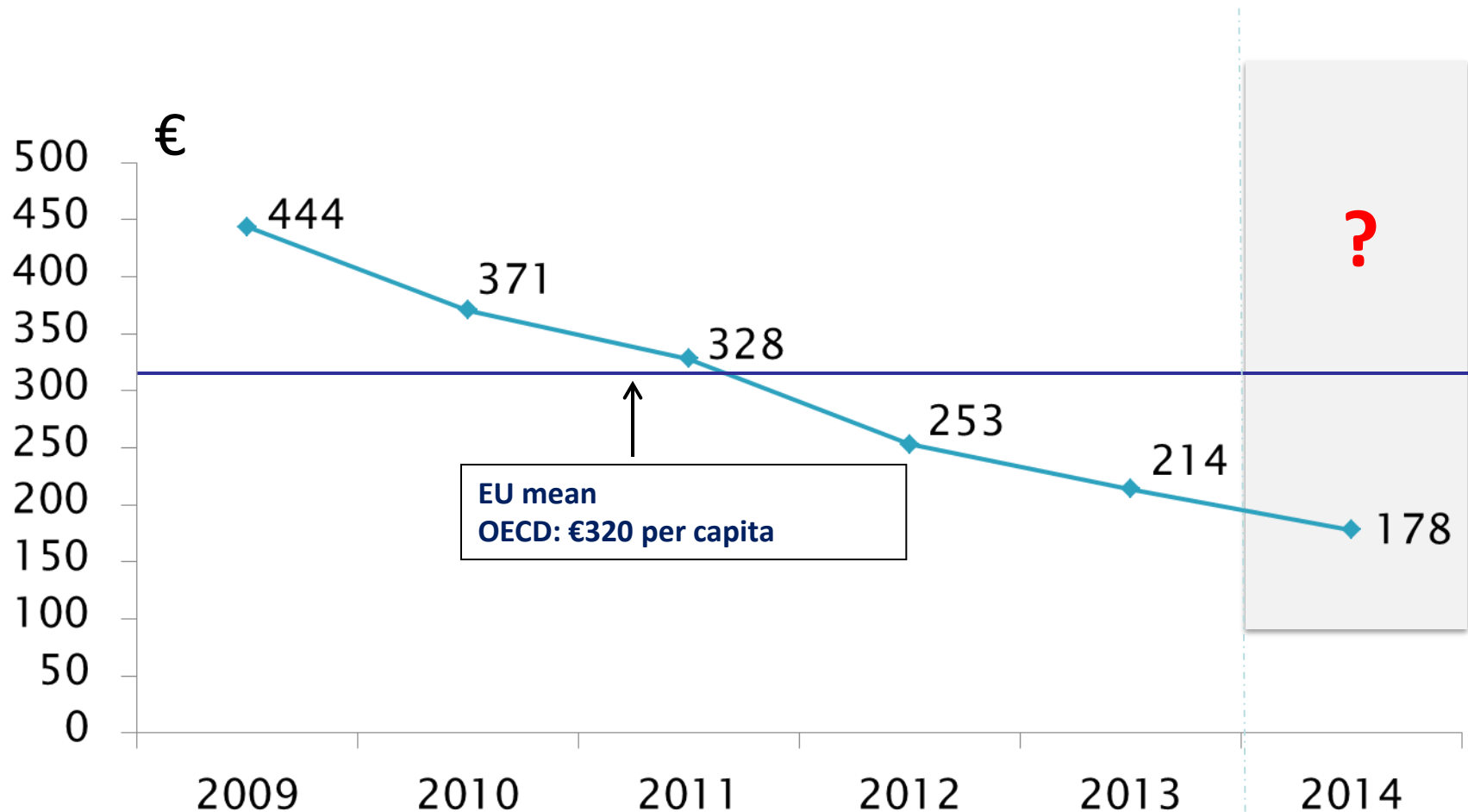
- **Μεγάλη και ταχεία μείωση των συμπτωμάτων**
- **Δραστικά σε όσους αποτυγχάνουν στη συμβατική θεραπεία (DMARDs)**
- **Αναστολή της ακτινολογικής εξέλιξης**
- **Παρεμπόδιση της λειτουργικής ανικανότητας**
- **Μείωση της αναπηρίας**

Παγκόσμια Φαρμακευτική αγορά

- Κρίση χρέους στην ΕΕ και τις ΗΠΑ
- Νέες καινοτόμες και ακριβότερες τεχνολογίες και φάρμακα
- Μεγάλα τμήματα του πληθυσμού πρέπει να λαμβάνουν χρόνιες θεραπείες
- Μείωση των πόρων για την υγεία και τις φαρμακευτικές δαπάνες

Μείωση της κατά κεφαλή φαρμακευτικής δαπάνης στην Ελλάδα

2013 vs 2009: 52% (33% χαμηλότερο από τον Μ.Ο. της ΕΕ το 2014)

Η ιατρική κοινότητα αρχίζει σιγά-σιγά να αντιλαμβάνεται τη νέα αντίληψη οικονομικής αξιολόγησης κόστους - αποτελέσματος των υπηρεσιών υγείας στο πλαίσιο ενός περιορισμένου προϋπολογισμού

ΩΣΤΕ

Να εξακολουθήσουν να υπάρχουν διαθέσιμα φάρμακα και υπηρεσίες υγείας

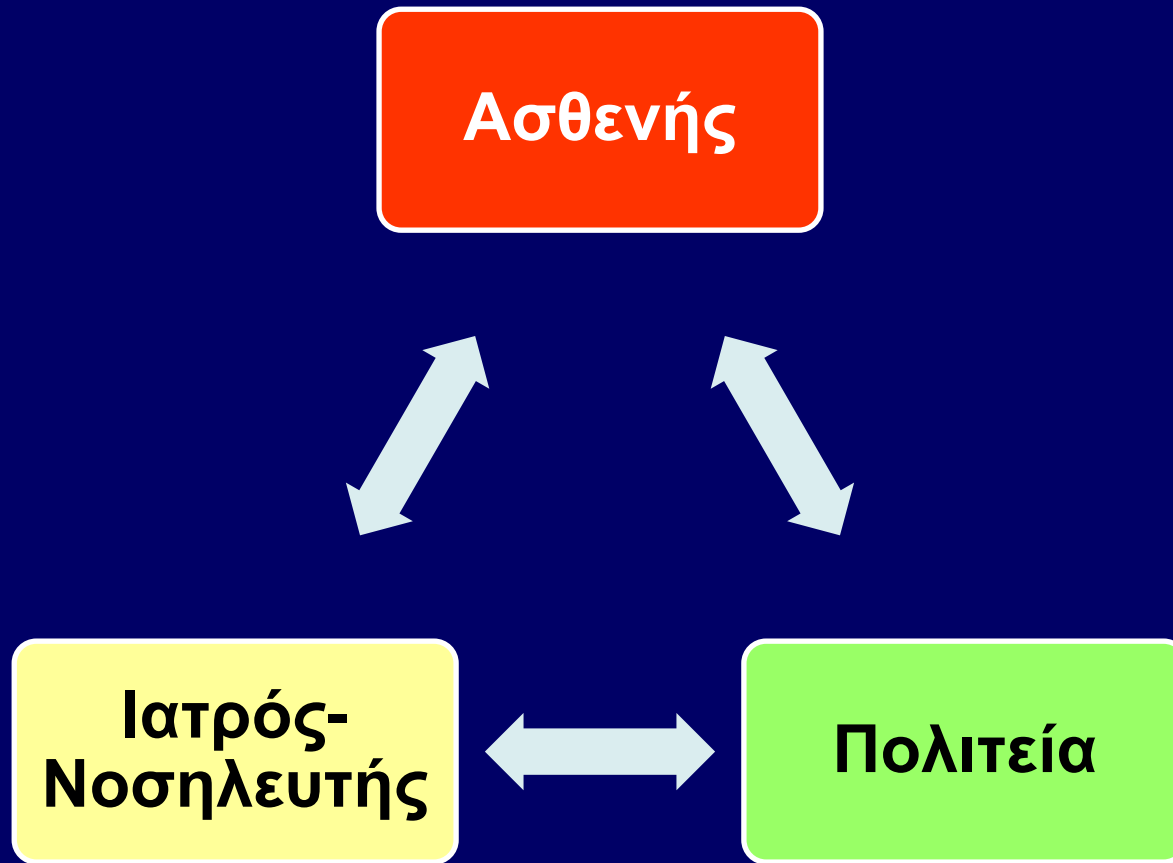
Ποιός και με ποιό τρόπο αποφασίζει ποιός ασθενής και πότε πρέπει να πάρει βιολογικό φάρμακο?

Ο ΚΛΙΝΙΚΟΣ ΡΕΥΜΑΤΟΛΟΓΟΣ

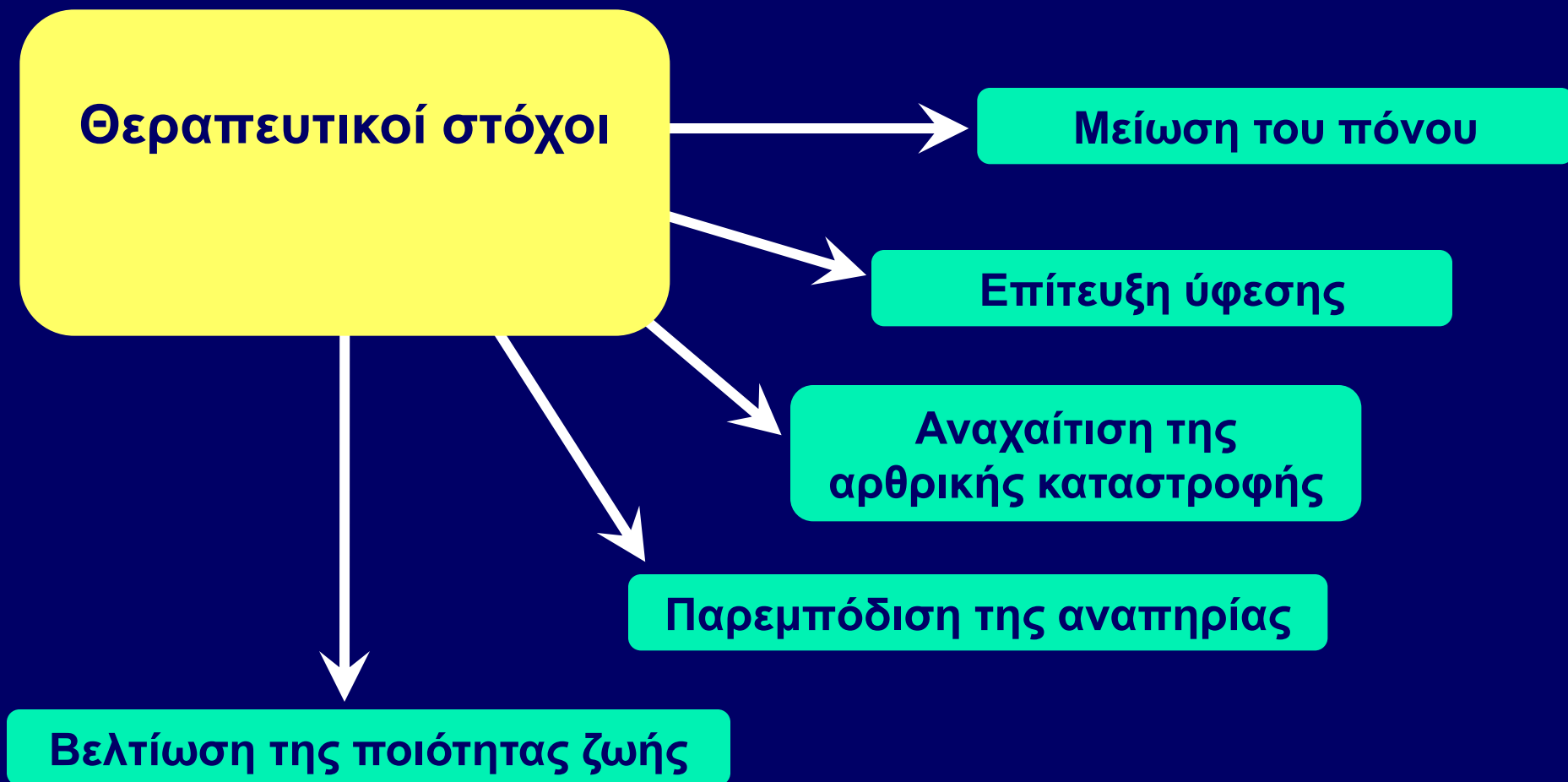
ΚΡΙΤΗΡΙΑ (διαχρονικά)

- Η εμπειρία και η άποψη του κλινικού ιατρού
- Η γνώμη των ειδικών (experts)
- Η αποδεικτική ιατρική (evidence based medicine)
- Οι κατευθυντήριες οδηγίες (recommendations)
- Τα θεραπευτικά πρωτόκολλα

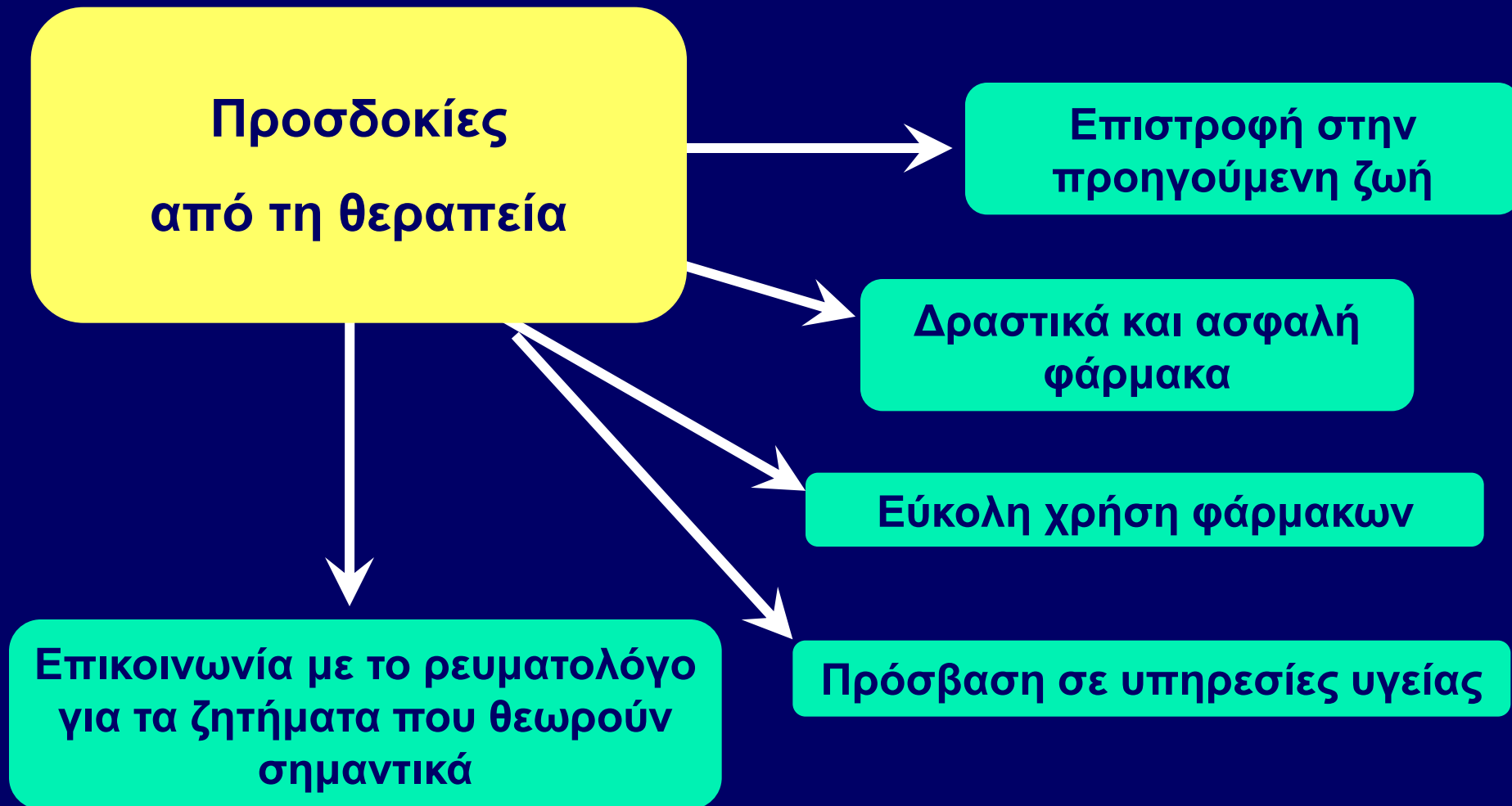
Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΡΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΝΟΣΟΥ

Ιατρική αντίληψη

Η αντίληψη των ασθενών

Οι ρευματοπαθείς

- ❖ Στην πλειονότητα τους δεν θεραπεύονται οριστικά
- ❖ Χρειάζονται συνεχή έλεγχο
- ❖ Παρουσιάζουν ποικίλες συμπεριφορές
- ❖ Βιώνουν πληθώρα βιολογικών, ψυχολογικών και κοινωνικών προβλημάτων

Οι ρευματοπαθείς χρειάζεται να:

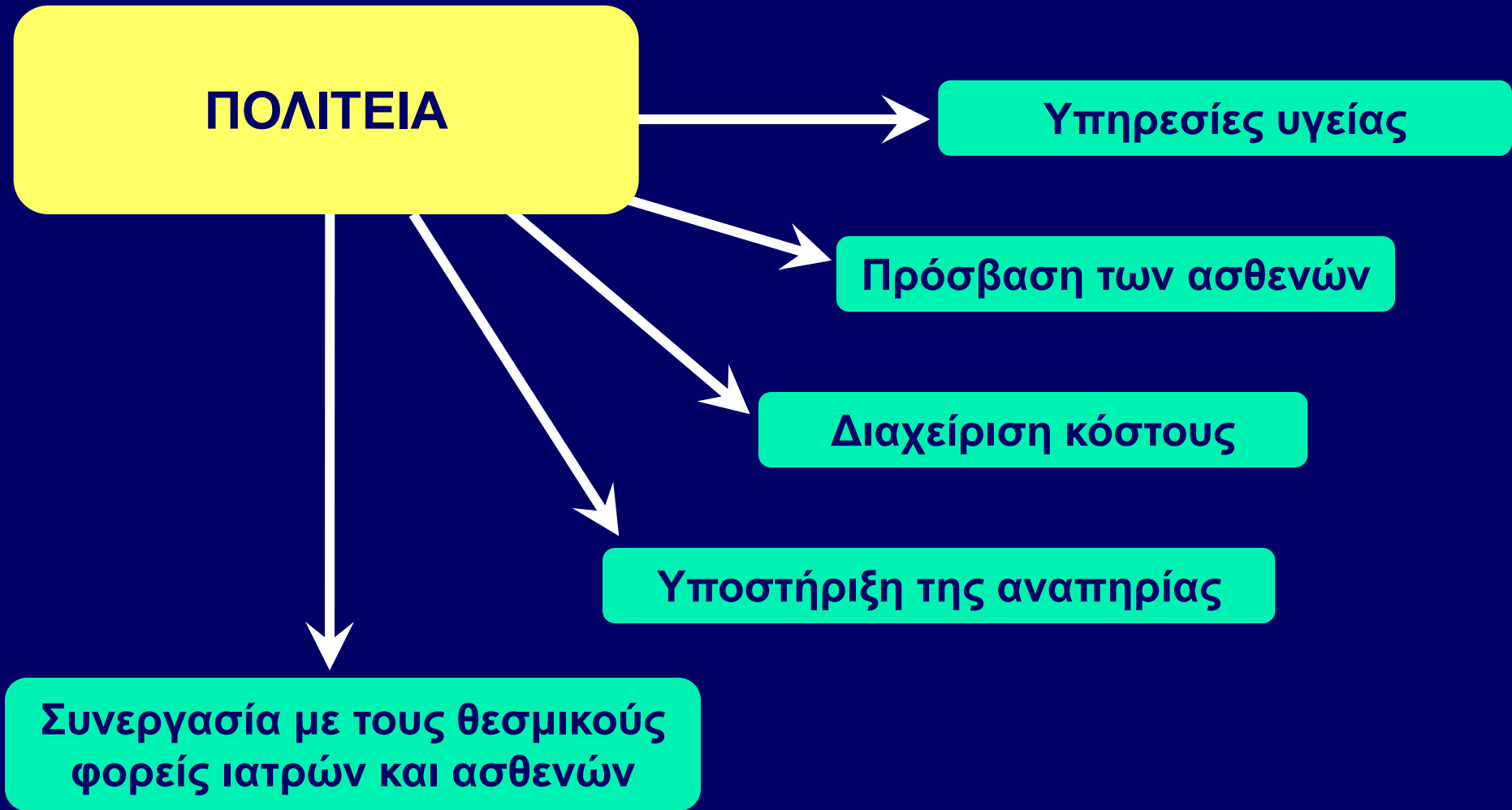
- ❖ Επανακτήσουν φυσιολογικό ρυθμό ζωής
- ❖ Επανενταχθούν στο κοινωνικό και εργασιακό περιβάλλον
- ❖ Διαχειριστούν προβλήματα, όπως: ο πόνος, και τα άλλα συμπτώματα και τις παρενέργειες των φαρμάκων
- ❖ Αντιμετωπίσουν τους φόβους

Εκπαίδευση - Επικοινωνία

Επεξήγηση
του προβλήματος
&
Υποστήριξη

Οι θεσμικές παρεμβάσεις

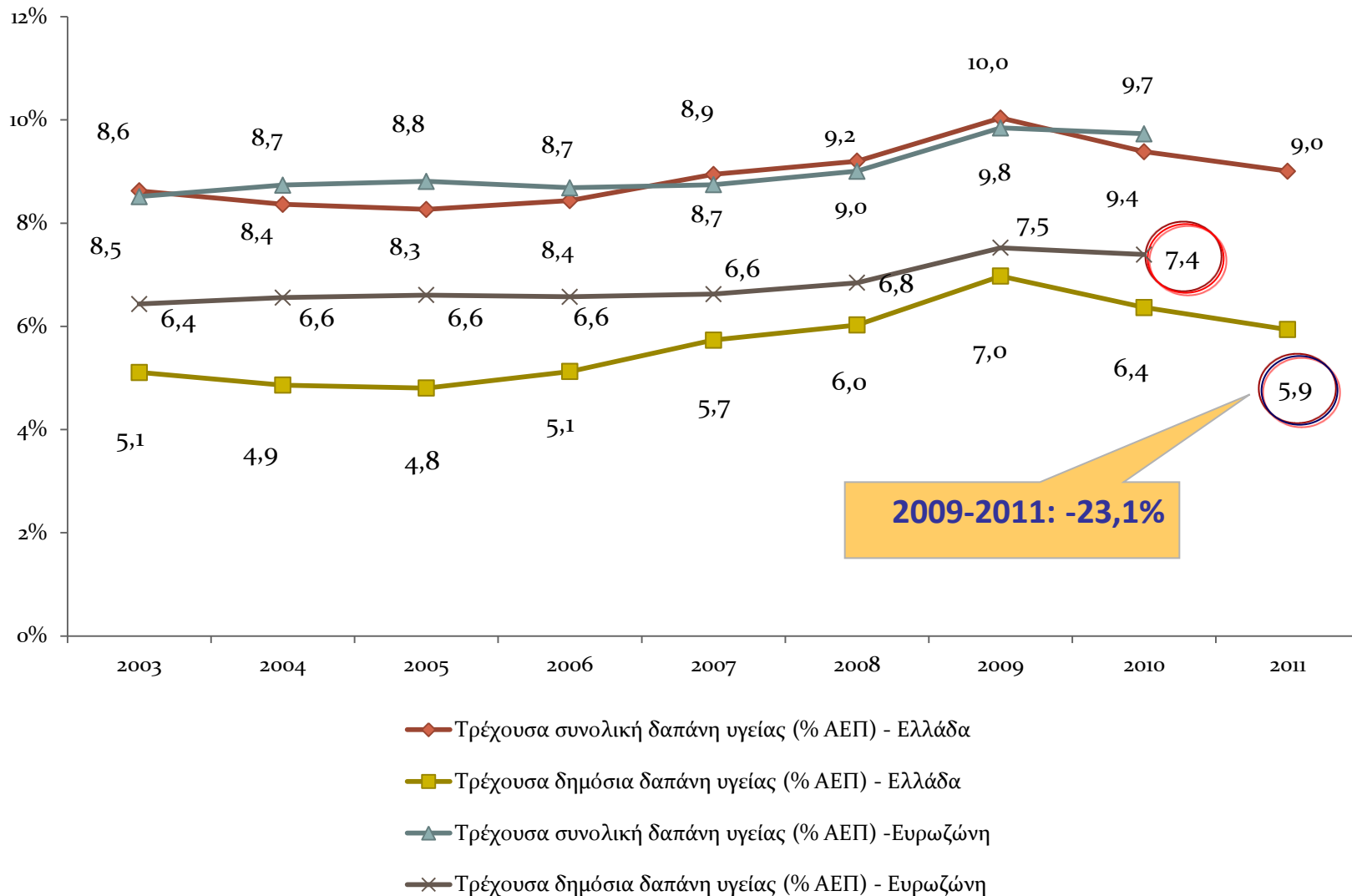
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΡΕΥΜΑΤΟΠΑΘΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

- Ανισοκατανομή των υπηρεσιών υγείας
- Ακριβές θεραπείες και ανορθολογική κατανομή πόρων
- Γραφειοκρατία και ταλαιπωρία στην πρόσβαση στα ακριβά φάρμακα
- Ανορθολογική αντιμετώπιση στα κέντρα αναπηρίας
- Έλλειψη εκπαίδευσης των ιατρών για τη σχέση κόστους – αποτελέσματος των θεραπειών
- Ανεπάρκεια αποτελεσματικής καθοδήγησης και ελέγχου των ιατρικών πράξεων
- Έλλειψη εκπαίδευσης των ασθενών για τη σπουδαιότητα της συμμόρφωσης στη θεραπεία

Νέα μοντέλα διαχείρισης προσωπικού

Τρέχουσα Συνολική Τρέχουσα Συνολική Δαπάνη Υγείας και Τρέχουσα Δημόσια Δαπάνη Υγείας, Ελλάδα-Ευρωζώνη (% ΑΕΠ)

Πηγή: Σύστημα Λογαριασμών Υγείας, Εργαστήριο Οργάνωσης και Αξιολόγησης Υπηρεσιών Υγείας, Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2012.

Τι δείχνουν τα οικονομικά δεδομένα στην Ελλάδα της κρίσης

- Η Ελλάδα ήδη δαπανά για υπηρεσίες υγείας 1.000 € λιγότερα από το μέσο όρο του ΟΟΣΑ (κατά κεφαλήν)
- Η υποχρηματοδότηση αφορά κυρίως την πρωτοβάθμια φροντίδα
- Μετάθεση περαιτέρω δαπανών στα νοικοκυριά δεν είναι βιώσιμη
- Οποιαδήποτε εξοικονόμηση πόρων προκύπτει στην υγεία πρέπει να συνοδεύεται από συγκράτηση των πόρων εντός του συστήματος

ΡΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ:

ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΓΙΑ ΤΑ ΦΑΡΜΑΚΑ ΑΝΤΙΣΤΑΘΜΙΖΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΝΟΣΟΥ

- ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΤΑ

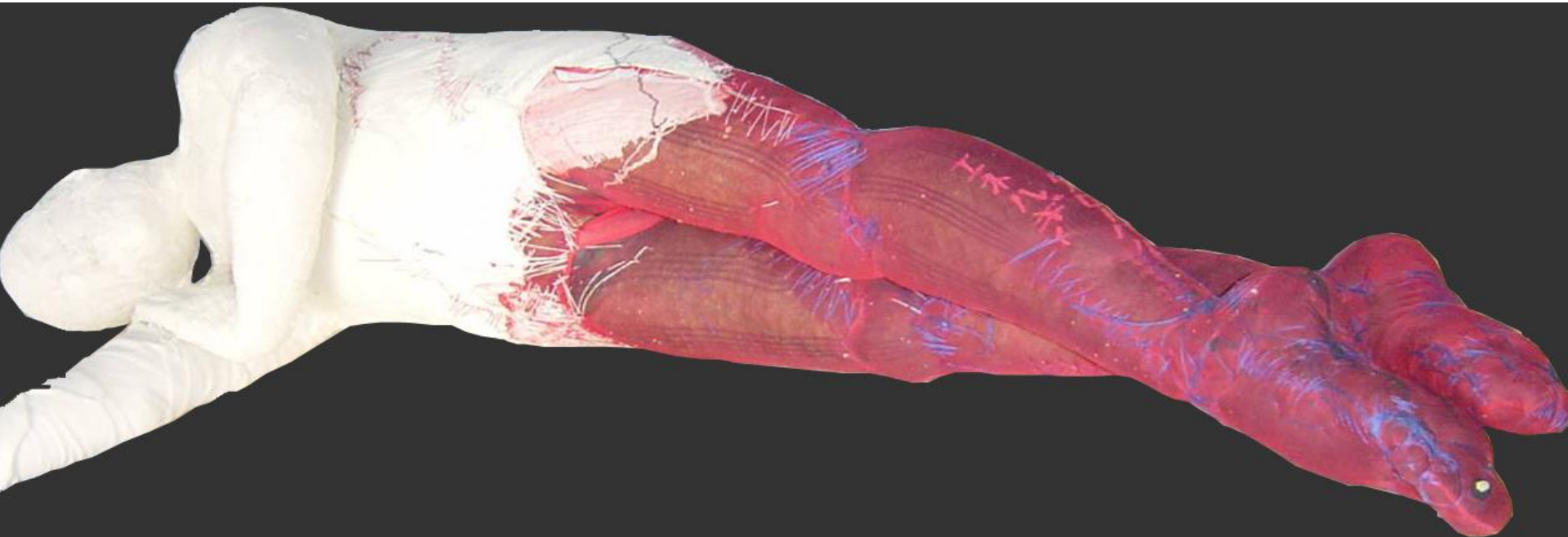
Το κόστος από την μειωμένη παραγωγικότητα και την απουσία από την εργασία είναι πολλαπλάσιο από το ιατροφαρμακευτικό κόστος

- ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΑ ΝΟΣΗΡΟΤΗΤΑ - ΧΡΗΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

Στις ΗΠΑ το 35% της δαπάνης για την υγεία αφορά ασθενείς με αρθρίτιδα

Στο Ηνωμένο Βασίλειο το μέσο κόστος ανά ασθενή με ρευματοπάθεια ανά εβδομάδα φθάνει τα 318€

Η θεραπεία είναι «δικαίωμα»

Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας

ΦΑΡΜΑΚΑ: ΣΤΑΘΕΡΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

JCAHO 2001: Revised Standards for Pain Management

- Διαθέσιμα σε όλους
- Δραστικά και ασφαλή
- Να προάγουν την αποκατάσταση

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ?

ΟΙ ΡΕΥΜΑΤΟΠΑΘΕΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Ο ΦΟΒΟΣ ΕΙΝΑΙ
Ο ΧΕΙΡΟΤΕΡΟΣ ΕΧΘΡΟΣ

Η ΕΛΠΙΔΑ ΕΙΝΑΙ ΦΩΣ
ΠΟΥ ΓΙΑΤΡΕΥΕΙ ΤΑ ΠΑΝΤΑ